

Soudy odvolací (civilní) viz Odvolání.

Soudy odvolací (trestní).

Dlužno tu lišiti:

I. Odvolání z rozsudků soudů okresních: Odvolání je tu jediným řádným prostředkem opravným, zastupujícím dva prostředky opravné proti rozsudkům sborových soudů I. stolice a soudů porotních připuštěné, totiž stížnost zmatečnou a odvolání. O odvolání rozhoduje sborový soud I. stolice, v jehož obvodu leží soud okresní, jenž rozsudek vynesl (§§ 463, 466, 10 tr. ř.). Sborový soud rozhoduje ve shromáždění čtyř soudců (§ 13 tr. ř.).

II. Odvolání z rozsudků sborových soudů I. stolice a soudů porotních. Odvolání připouští se jen:

1. z výroku o trestu neb
2. z výroku o nárocích soukromoprávních (§§ 283, 345 tr. ř.), dále
3. z výroku o dání pod dozor policejní neb přidržení v donucovací pracovně (§§ 5 a 10 zák. ze dne 10. května 1873 č. 108 ř. z. a § 7 zák. ze dne 24. května 1885). O odvolání rozhoduje vrchní zemský soud a sice v shromáždění 5 soudců a výjimečně nejvyšší soud co soud kasací, byla-li totiž zároveň podána proti rozsudku stížnost zmateční. Soud nejvyšší rozhoduje v takovém případě buď současně při vyřízení neb po vyřízení stížnosti zmatečné o odvolání a sice ve shromáždění 7 soudců (§§ 280, 295, 296, 15 a 16 tr. ř.). Dodati sluší, že proti rozsudkům sborového soudu I. stolice, co soudu stanného každý prostředek opravný, tudíž i odvolání je vyloučeno (§ 445 tr. ř.). (Ostatně viz čl. Příslušnost soudní (trestní).

Soudy okresní viz Soudy.

Soudy porotní viz Porotci.

Soudy rozhodčí.

I. Pojem a povšechné zásady.

Rozhodci jsou osoby povolané k tomu, aby na místo soudců státních rozhodovaly o sporných záležitostech, pokud tyto nespadají pod trestní zákon.

O. o. z. zařazuje smlouvu o rozsudím mezi právní ústavy, které mají za předmět změnu práv a závazkův. Vřadění smlouvy o rozsudím do této kapitoly zdá se býti odůvodněno tím, že kompromis jeví se jako odrůda narovnání a jest tudíž uveden mezi předpisy o narovnání (§§ 1380—1391 o. o. z.). Ale kdežto narovnání jest smlouvou o obnovu (§ 1380 o. o. z.), narovnání na rozsudiho nezakládá novace (rozh. ze dne 9. prosince 1862 č. 8286, sb. 1611). O. o. z. proto pojal smlouvu o rozsudím mezi narovnání, ježto co do právních účinků kompromisu mají platiti všeobecné normy o narovnání, zvláště co do objemu; jako se narovnání učiněné o nějaké rozepři zvláštní nevztahuje k jiným případnostem (§ 1389 o. o. z.), tak nelze rovněž užiti smlouvy o rozsudím na spory, na něž nebyla rozšířena (rozh. ze dne 17. srpna 1854 č. 8295, sb. 39). Z § 1389 o. o. z. vysvítá dále, že jako narovnání, tak i smlouva o rozsudím může se vztahovati nejen na právní poměry již vzniklé, nýbrž i na případné rozepře příští; i jest úmluva, aby se budoucí spory rozhodly rozsudím, platnou (rozh. ze dne 4. března 1858 č. 10.913, kn. jud. 26). O. o. z. vytýká v kapitole o společenství práva vlastnického několik případů, v nichž zákon odevzdává rozhodnutí sporných záležitostí rozsudímu; tak na př. v § 825, mají-li se při správě společné věci předsevzíti důležité změny a protiví-li